

Päivi Lindberg

XX.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Eeva-Riitta Pirhonen, ylijohtaja
Kirsi Lamberg, hallitussihteeri

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä
Viite: Lausuntopyyntönnö 04.05.2021/ VN/480/2021

THL:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Varhaiskasvatuslain uudistuksen yhteydessä vuonna 2018 ei otettu kantaa tuen järjestämiseen ja toteuttamiseen varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuslaissa mainitaan, että lapsen tuen tarve tunnustetaan ja siihen järjestetään tarkoituksenmukaista tukea. Tehtyjen selvitysten pohjalta tällä hetkellä kehityksen ja oppimisen tuen toteutuminen varhaiskasvatuksessa vaihtelee niin tukitoimien, varhaiskasvatuksen eri palvelumuotojen kuin eri ikäryhmien osalta. Tuen saatavuudessa on myös alueellisia eroja.

THL näkee, että varhaiskasvatuslain muutos on kannatettava. Lakimuutoksella kuntien tulee yhdenmukaistaa tuen järjestämistä ja siten se lisää tuen tasavertaista toteutumista lapsen asuinkunnasta riippumatta. Tuen säännösten kokoaminen yhteen uudessa luvussa 3a lisää lain selkeyttä ja helpottaa tuen sovellettavuutta. Perusopetuslaissa on tehostettua ja erityistä tukea järjestettäessä velvoite tehdä yhteistyötä opiskeluhoitopalvelujen kanssa. Opiskeluhoiton rakennetta vastaavan rakenteen puuttuessa varhaiskasvatuksesta, tulisi lisätä perusopetuslakiin verrattavissa oleva *velvoite monialaisesta yhteistyöstä* terveydenhuollon ja / tai sosiaalihuollon palvelujen kanssa vähintäänkin erityistä tukea suunniteltaessa ja järjestettäessä.

Pykäläkohtaiset kommentit

15b §:ssä määritellään lapselle annettava tuki ja tuen toteutus. THL näkee tärkeänä, että päiväkodissa ja perhepäiväkodissa on saatavilla ja käytössä lapsen tarvitsemat apuvälineet.

15c §:ssä todetaan, että erityisopettaja osallistuu tuen tarpeen arviointiin tarvittaessa. Lisäksi todetaan, että lapsen tuen tarpeen arviointiin voivat osallistua lapsen kehitystä ja oppimista tukevat muut viranomaiset, asiantuntijat ja muut tarvittavat tahot. Jos tuen tarpeen arviointi edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten asiantuntemusta, on näiden osallistuttava arvioinnin tekemiseen varhaiskasvatuksen järjestäjän pyynnöstä. THL korostaa, että ainakin erityiseen tukeen tulee rakentaa velvoite moniammatilliseen arviointiin ja vahvaan molemminpuoliseen yhteistyöhön. Varhaiskasvatuksen ammattilaiset eivät pysty arvioimaan milloin tarvitaan terveydenhuollon asiantuntemusta. 15 b §:n määritelmä annettavasta tuesta ja tuen toteutumisesta sisältää mm. hoidolliset järjestelyt, joiden määrittelemiseksi tarvitaan monialaista arviointia. Opiskeluhoitoa vastaavan rakenteen puuttuessa tulee korostaa yhteyttä lastenneuvolaan ja tarvittaessa sosiaalipalveluihin. Lisäksi monialaisen yhteistyön vastavuoroisuus tulisi kirjata lakiin. Lastenneuvola, joka vastaa varhaiskasvatuskäisen lapsen terveyden

Päivi Lindberg

XX.2020

seurannasta, tarvitsee tiedon, jos lapsi on varhaiskasvatuksessa tehostetun tai erityisen tuen piirissä. Tämä on oleellinen tieto, kun lapsen hyvinvointia, terveyttä ja kehitystä seurataan.

15 d §:n kirjaus lapsen tarvitseman erityisen tuen päätöksestä ja siihen liittyvästä muutoksenhausta (62 §) on THL:n mielestä oleellinen lapsen oikeusturvan kannalta.

23 §: Pykälässä mainitaan, kuten nykyisessäkin, että varhaiskasvatussuunnitelmaa laaditaan yhteistyössä henkilöstön ja lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa. Huomioiden se, että lapsen vanhempi ei ole aina huoltaja, tulisiko tämä kohta muuttaa siten, että siinä mainittaisiin vain lapsen huoltaja?

35 § ja 38 §: Henkilöstömitoituspäykäliin ehdotettua muutosta siten, että pykälissä viitattaisiin jatkossa tehostettuun tai erityiseen tukeen, voidaan pitää perusteltuna.

Lausunnon tiivistelmä

THL kannattaa varhaiskasvatuslain muuttamista lapsen tuen pykälien osalta. Lakimuutos lisää lapsen tuen tasavertaisempaa toteutumista ja parantaa lapsen oikeusturvaa. Tuen rakennetta olisi selkiytettävä siten, että vähintään määritellään velvoite monialaiselle lapsen tuen tarpeen arvioinnille yhdessä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimijoiden kanssa.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Tiina Laatikainen